

Їхні імена з'являться на мапі Острога

Микола МАНЬКО, заступник директора з наукової роботи Державного історико-культурного заповідника м. Острог

На сторінках «Замкової гори» в № 32 від 8 серпня ми вже розповідали про те, що в п'ятницю, 31 липня, відбулося засідання комісії Острозької міської ради з перейменування вулиць міста. Відповідно до прийнятих там рішень, публікуємо коротку довідку про персоналії, іменами яких планується назвати деякі вулиці нашого міста.

БОРЕЦЬКИЙ Іван Матвійович, чернече ім'я Йов (1560, Бірча, Галичина – 2 березня 1631) – український церковний, політичний і освітній діяч, Митрополит Київський, Галицький і всієї Русі (1620 – 1631 рр.), педагог, ректор Львівської братської школи, перший ректор Київської братської школи, полеміст, письменник. Духовний та політичний наставник гетьмана Петра Сагайдачного (з яким 1620 р. відновив ієрархію Київської православної митрополії – православної церкви України і Білорусі в складі Константинопольського патріархату) та митрополита Петра Могили. Православний святий, канонізований Помісним Собором 2008 року Українською православною церквою – Київським патріархатом. (День пам'яті – 2 (15) березня). Найбільш вірогідною є версія про його навчання в Острозькій академії, з діячами і випускниками якої він співпрацював все своє життя.

Гальшка Іллівна (Єлизавета, Євдокія) ОСТРОЗЬКА (19 листопада 1539 – 1582 рр.) – княгиня з роду Острозьких, трагічна особиста доля якої стала сюжетом безлічі історичних романів, драм, поем, досліджень і розвідок; меценат культури, співзасновниця (разом із дядьком Василем-Костянтином Острозьким) Острозької академії, на яку пожертвувала 6 тис. коп. литовських грошів. В 1920 – 30-ті рр. іменем Гальшки була названа сучасна вулиця Івана Федорова.

КРИМСЬКИЙ Агатангел Юхимович (3 (15) січня 1871 – 25 січня 1942 рр.) – український вчений (історик, мовознавець, літературознавець, схилознавець) письменник і перекладач кримськотатарського походження, один із організаторів і перший неодмінний секретар Української Академії Наук (1918 р.). Жертва сталінського терору (помер у тюремній лікарні). Навчався в Острозькій прогімназії, проживавши в тітки, що утримувала в Острозі книгарню і громадську бібліотеку.

САЛЬСЬКИЙ Володимир Петрович (4 липня 1885, Острог, Російська імперія – 5 жовтня 1940 рр., Варшава, Польща) – український військовий діяч, генерал-хорунжий Армії Української Народної Республіки, військовий міністр УНР в 1919-1920 рр. та у вигнанні. Військову службу молодшим офіцером російської імператорської армії розпочинав у гарнізоні рідного міста Острога в 126-ому Рильському піхотному полку.

ЕДЕЛЬС Шмуель Еліезер Бен Єгуда (почесне найменування – акронім Маршуе) (1555 – 1632 рр.) – єврейський громадський, релігійний і освітній діяч, вчений – коментатор Талмуду. Очоловав вищі єврейські школи (єшиви) Познані, Холма, Любліна, з 1624 р. – Острога, де водночас займав посаду головного равина, розбудовував Велику синагогу. Загально визнаний релігійний авторитет свого часу для єврейського світу Європи та Близького Сходу, до сьогодні всі авторитетні видання книг Талмуду виходять з його коментарями. Був похований на старому єврейському цвинтарі Острога, могила зруйнована в 1970-і рр. Сьогодні відновлена могила Маршуе – місце паломництва євреїв з різних країн.

САМЧУК Улас Олексійович (7 (20) лютого 1905, Дермань, тепер Здолбунівський район Рівненської області – 9 липня 1987 рр., Торонто) – класик української літератури ХХ ст., письменник, журналіст і публіцист, редактор періодичних видань (в т. ч. газети «Волинь» у Рівному) та організатор літературно-громадського життя. Найвідоміші романи: «Волинь», «Марія», «Чого не гоїть огонь», «Ост»; книги мемуарів: «На білому коні» та «На коні вороному». У трилогії «Волинь» ряд сторінок присвячено опису Острога поч. ХХ ст., високо оцінював у своїй публіцистиці значення нашого міста в історії українського народу, його культури і освіти, боротьби за державність.

Закінчення на 9 стор. >>>

Їхні імена з'являться на мапі Острога

ГОНЧАР Олесь (Олександр) Терентійович (3 квітня 1918 – 14 липня 1995 рр.) – український письменник, літературний критик, громадський діяч. Лауреат ряду літературних премій, в т. ч. перший лауреат премії імені Тараса Шевченка (9 березня 1962 р.), голова Спілки письменників України (1959 – 1971 рр.), академік. Найвідоміші романи: «Прапорonosці», «Людина і зброя», «Тронка», «Циклон», «Собор», «Твоя зоря». 28 вересня 1977 р. з дружиною відвідали Острозький замок. Назвав Острог і Олесько замками-братами, містами, які колись, в найтяжчі часи нашої історії, були твердинями й світочами української культури. «На скелі, на моноліті стоїть Острог!».

СТУПНИЦЬКИЙ Леонід Венедиктович (псевдо: «Гончаренко») – (29 травня 1891, с. Романівка, нині

Житомирської області – 5 серпня 1944 рр., с. Дермань, Здолбунівський район, Рівненська область) – український військовий діяч визвольних змагань доби УНР (підполковник, командир полку Волинської дивізії) та УПА. У 1922 – 1940 рр. працював агрономом на цукровому заводі села Бабин на Рівненщині. У 1941 р. служив у штабі «Поліської січі», начальником вишколу української міліції у Рівному; у 1942 – 1943 рр. працював керівником суспільної опіки у Рівному. Від березня 1943 р. разом із сином Юрієм – в УПА. Від травня 1943 р. – шеф штабу військової округи «Заграва», організатор підстаршинських та старшинських шкіл УПА, начальник штабу УПА-Північ. У серпні – грудні 1943 р. очолював самооборону на Північно-Західних українських землях. Загинув у бою з відділами НКВС біля села

Дермань. Посмертно надано звання генерал-хорунжого УПА. В 1922 р. Леонід Ступницький, проживаючи в Острозі, одружився з учителькою Лідією Беднарською. У них народилося двоє синів Юрій (1923 р.) і Сергій (1932 р.). З початком німецько-радянської війни його дружину, тещу і меншого сина Сергія енкаведисти депортували у Казахстан.

БОГУН Іван (? – 17 лютого 1664 рр.) – український військовий і державний діяч, козацький полководець, полковник подільський, згодом – калницький (вінницький) і паволоцький; один із найближчих соратників Богдана Хмельницького. Наказний гетьман козацького війська на заключному етапі битви під Берестечком 1651 р., що успішно вивів його з оточення і тим самим уможливив збереження української козацької державності і її збройних сил.